



2006 års sjöarbetskonvention

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens skrivelse 2007/08:166 om 2006 års sjöarbetskonvention. Regeringens syfte med skrivelsen är att – i enlighet med vad som föreskrivs i Internationella arbetsorganisationens (ILO) stadga – informera riksdagen om konventionen.

I likhet med regeringen anser utskottet att konventionen är ett angeläget internationellt instrument som kan förbättra sjömäns arbets- och levnadsvillkor. Utskottet noterar sålunda regeringens redogörelse och föreslår att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Skrivelsens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden	5
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	8
Skrivelsen	8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

2006 års sjöarbetskonvention

Riksdagen lägger skrivelse 2008/09:166 till handlingarna.

Stockholm den 7 maj 2009

På trafikutskottets vägnar

Lena Hallengren

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lena Hallengren (s), Jan-Evert Rådström (m), Christina Axelsson (s), Lisbeth Grönfeldt Bergman (m), Sven Bergström (c), Nina Larsson (fp), Claes-Göran Brandin (s), Eliza Roszkowska Öberg (m), Annelie Enochson (kd), Sten Bergheden (m), Peter Pedersen (v), Pia Nilsson (s), Karin Svensson Smith (mp), Malin Löfsjögård (m), Lars Mejern Larsson (s), Désirée Liljevall (s) och Lars-Axel Nordell (kd).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens skrivelse 2008/09:166 om 2006 års sjöarbetskonvention. Ingen motion har väckts med anledning av skrivelsen.

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen lämnar regeringen en redogörelse för 2006 års sjöarbetskonvention i enlighet med vad som föreskrivs i ILO:s stadga.

Utskottets överväganden

Bakgrund

ILO och Sveriges medlemskap m.m.

Genom sin anslutning till Nationernas förbund 1920 inträdde Sverige som medlem av Internationella arbetsorganisationen (International Labour Organisation, ILO). ILO:s högsta beslutande församling – Internationella arbetskonferensen – sammanträder i regel en gång per år. Inom högst arton månader efter att konferensens session avslutats ska varje medlemsstat enligt artikel 19.5 (c) i ILO:s stadga förelägga landets lagstiftande församling de konventioner och rekommendationer som antagits, så att lagstiftning kan inledas eller andra åtgärder vidtas.

Arbetet med 2006 års sjöarbetskonvention

Frågor om sjömäns arbetsförhållanden har behandlats av ILO under särskilda s.k. sjöfartssessioner. Mellan 1920 och 2003 antog Internationella arbetskonferensen 39 konventioner, ett protokoll och ett trettiotal rekommendationer om sjömäns arbetsförhållanden. En översyn av konventionerna och rekommendationerna gjordes därför för att ta fram ett sammanhållet övergripande ILO-instrument på sjöfartens område. Resultatet blev 2006 års sjöarbetskonvention, som sålunda antogs den 23 februari 2006.

Enligt bestämmelserna i ILO-konventionen (nr 144) om samråd på trepartsbasis för att främja genomförandet av ILO:s normer har konventionen remitterats till den svenska ILO-kommittén, som i sin tur har inhämtat yttranden från berörda myndigheter och organisationer.

Konventionens huvudsakliga innehåll

Målet med konventionen är bl.a. att lika spelregler ska gälla för alla för att inget fartyg ska kunna konkurrera med andra genom en undermålig standard för de ombordanställda. Bestämmelserna i konventionen rör huvudsakligen fem områden:

1. *Minimikrav för att sjömän ska få arbeta på fartyg.* Reglerna avser bl.a. minimiålder, läkarintyg, utbildning, rekrytering och arbetsförmedling.
2. *Anställningsförhållanden.* Reglerna avser bl.a. anställningsavtal för sjömän, lön, arbetstid och vilotid, rätt till ledighet, hemresa, ersättning till sjömän när fartyget förloras eller förliser, bemanningsnivåer och utveckling av karriären för sjömän.
3. *Bostad, rekreationsmöjligheter, mat och förplägnad.* Reglerna gäller bl.a. standarden på sjömäns bostäder ombord, kvaliteten på maten ombord och kraven på utbildning för fartygskockar.

4. *Hälsovård, sjukvård och välfärd.* Reglerna avser bl.a. sjukvård ombord och i land, redarens ansvar för att säkerställa att sjömän är skyddade mot ekonomiska konsekvenser av sjukdom, skada eller dödsfall som har samband med anställningen, skydd av hälsa och säkerhet och förebyggande av olyckor, tillgång till landbaserade välfärdsinrättningar samt socialförsäkringar.
5. *Uppfyllelse och tillämpning.* Medlemsstaterna ska uppfylla sina skyldigheter enligt konventionen på ett sådant sätt att de försäkrar sig om att fartyg som är flaggade i en stat som inte har ratificerat konventionen inte får en förmånligare behandling än fartyg som är flaggade i en stat som har ratificerat den.

Konventionen träder i kraft 12 månader efter det att den ratificerats av minst 30 medlemsländer som tillsammans står för minst 33 % av världshandelstonnaget. Konventionen hade ännu i april 2009 inte trätt i kraft.

Skrivelsen

Regeringen anför att den – för att uppfylla förpliktelseerna enligt ILO:s stadga – genom skrivelsen informerar riksdagen om 2006 års sjöarbetskonvention.

I skrivelsen redovisar regeringen sina överväganden. Bl.a. anförts att ILO-kommittén i ett yttrande den 24 oktober 2008, efter att ha remitterat frågan till berörda myndigheter, har tillstyrkt att Sverige ratificerar sjöarbetskonventionen. Regeringen redovisar att remissinstanserna emellertid har pekat på vissa moment i konventionen som saknar motsvarighet i svensk rätt, bl.a. bekostande av sjömäns hemresa och utbildning av fartygskockar.

Enligt regeringens mening är konventionen ett angeläget och viktigt internationellt instrument som kan förbättra sjömäns arbets- och levnadsvillkor. Regeringen tillägger samtidigt att något som innebär att en ratificering inte bör ske inte har framkommit hittills.

I sammanhanget informerar regeringen också om att Europeiska unionens råd den 7 juni 2007 beslutade att bemyndiga EU:s medlemsstater att ratificera konventionen (2007/431/EG). I beslutet uppmanades medlemsstaterna att också vidta mått och steg för att, helst före den 31 december 2010, ratificera konventionen.

Regeringen anmäler i skrivelsen att den genom regeringsbeslut den 12 februari 2009 beslutat att tillsätta en särskild utredare som ska föreslå de författningsändringar som behöver göras för att Sverige ska kunna ratificera 2006 års sjöarbetskonvention. Uppdraget ska redovisas senast den 30 december 2009.

Utskottets ställningstagande

I likhet med regeringen anser utskottet att 2006 års sjöarbetskonvention är ett angeläget internationellt instrument som kan förbättra sjömäns arbets- och levnadsvillkor.

I sammanhanget kan erinras om faktapromemoria 2008/09:FPM6, i vilken Regeringskansliet redovisat ett förslag till EG-direktiv. Förslaget går ut på att i EG-rätten införliva det avtal som ingåtts mellan arbetsmarknadens parter om 2006 års sjöarbetskonvention. I faktapromemorian anförts att ett antagande av direktivet kommer att göra det mer eftersträvanvärt för europeiska sjömän att arbeta inom sjöfartssektorn. Sveriges preliminära ståndpunkt, såsom den redovisas i faktapromemorian, är därför positiv.

Utskottet noterar sålunda regeringens redogörelse för 2006 års sjöarbetskonvention i skrivelse 2008/09:166 och föreslår att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2008/09:166 2006 års sjöarbetskonvention.